

ת"פ 19015/01/16 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד קרואני לבניה בע"מ, מואייד עליאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19015-01-16 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'
קרואני לבניה בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ
בעניין: בית המכס ומע"מ ירושלים ע"י עו"ד מיכל
הדני

המאשימה

נגד

1. קרואני לבניה בע"מ
2. מואייד עליאן ע"י עו"ד מאהר חנא

הנאשמים

גזר דין

רקע

נאשמת מס' 1 היא חברה העוסקת בעבודות בניה ונאשם מס' 2 היה בזמנים הרלוונטיים לאישום מנהלה הפעיל (להלן: **הנאשמת והנאשם**). הנאשמים הורשעו, על פי הודאתו של הנאשם, בעבירות שונות על חוק מס ערך מוסף, כפי שיפורט למטה. הודאת הנאשמים באה בעקבות הסכמה דיונית שבין הצדדים, במסגרתה הודו הנאשמים בעובדות האישום, תוך הסתייגות מסוימת מהסכומים אשר יוחסו לנאשמים בכתב האישום והמאשימה הסתפקה בהודאה.

ואלו העובדות הרלוונטיות:

על פי האישום הראשון, בשנת 2009 ניכו הנאשמים מס תשומות בו היתה חייבת הנאשמת, תוך שהשתמשו בעשר חשבוניות פיקטיביות, של חברה עמה לא בצעו כל עסקה.

על פי האישום השני, בדו"ח שהוגש ביחס לחודשים נובמבר ודצמבר שנת 2009, ניכו הנאשמים מס תשומות בו היתה חייבת הנאשמת, מבלי שהיתה להם כל חשבונית כנגד המס אותו ניכו.

על פי ההסכמה הדיונית שבין הצדדים, סכום המס הכולל אותו ניכו הנאשמים שלא כדין באישומים הראשון והשני יחדיו היה 277,000 ש"ח.

על פי האישום השלישי, בחודשים ינואר ופברואר שנת 2010, ביצעה הנאשמת עסקאות עם לקוחות שונים, הוציאה להם חשבוניות וגבתה מהם מס ערך מוסף, אך לא דיווחה על העסקאות ולא שילמה את המס אותו גבתה. על פי ההסכמה הדיונית שבין הצדדים, סכום המס הכולל אותו גבו הנאשמים מבלי לדווח עליו ולשלמו באישום זה היה 50,000 ש"ח.

טענות הצדדים

ב"כ המאשימה בקשה להשית על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר. בטיעונה התייחסה לכך שהנאשם לא הסיר את המחדלים מושא כתב האישום ולכך שמדובר במי שיש לחובתו הרשעות קודמות, לרבות בעבירות מסים.

ב"כ הנאשם ביקש להמנע מהשתת מאסר לריצוי ממש. בטיעונו הפנה לחלוף הזמן הרב מאז ביצוע העבירות ולכך שהנאשם הודה, קיבל אחריות וחסך זמן. עוד התייחס לכך שמאז ביצוע העבירות הנאשם הקים משפחה וכיום הוא אב לילדים.

הנאשם אמר את המילה האחרונה. בדבריו הביע חרטה על מעשיו ואמר, כי כיום הוא חי למען ילדיו וכי הוריו סובלים ממחלות וזקוקים לו. עוד אמר הנאשם, כי חדל לבצע עבירות.

מתחם העונש

הנאשמים ניכו שלא כדין תשומות בסכום כולל של 277,000 ש"ח והתחמקו מתשלום מס אותו גבו, בסכום של 50,000 ש"ח. המעשים נעשו לאורך תקופה של שנה, תוך שימוש בחשבונות פיקטיביות (של חברה אחת). מכל בחינה אפשרית, מעשיהם של הנאשמים מהווים שליחת יד לקופת הציבור. חוב המס לא שולם מאז, וברור כי מדובר בחוב אבוד.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשמים, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הציבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריו המס ככל עבריו אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריו המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עבריו רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שיראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעייהן. הפסיקה שמה דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמת כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבותיו האישיות של העברייני יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

"חומרתי של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות."

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013):

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 11-03-2444, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות הוא מאסר בפועל, לריצוי ממש, לתקופה שבין חמישה חודשים ועד שנה וחצי וכן קנס כספי.

נתונים אשר אינם קשורים לעבירה

הנאשם יליד 1984. נשוי ואב לשניים.

לחובת הנאשם מספר הרשעות קודמות:

בשנת 2001 נדון ל- 13 חודשי מאסר בגין שלוש עבירות הצתה.

בשנת 2005 נדון למאסר בעבודות שירות בגין גניבת רכב ונהיגה ללא רשיון.

בשנת 2010 נדון למאסר בעבודות שירות בגין עבירות מרמה, אלימות ונהיגה בפסילה.

בשנת 2013 נדון ל- 10 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות על חוק מס ערך מוסף, ובהן ניכוי תשומות ללא חשבונית, הכנת פנקסים כוזבים ועוד.

כמו כן הורשע הנאשם במספר עבירות רכוש וסמים, בגין נדון למאסרים מותנים.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו, אשר היה בה לחסוך זמן שיפוטי. עוד זקפתי לזכותו את חלוף הזמן הניכר מאז ביצוע העבירות ואת השינוי אשר עשה לדבריו בחייו. בהקשר זה אומר, כי הרשעותיו של הנאשם הן בגין עבירות, אשר האחרונות שבהן בוצעו בשנת 2010.

הנאשם הביע לפני חרטה על מעשיו ואמר כי כיום משפחתו נמצאת בראש מעייניו - ואצא מהנחה כי אכן כך המצב.

לחובת הנאשם זקפתי את עברו המכביד, הכולל הרשעות ממספר תחומים, לרבות עבירות דומות לאלו בהן הורשע בהליך זה, בגין אף ריצה מספר מאסרים בפועל, פעמיים ריצה מאסר ממש, מאחורי סורג ובריח ופעמיים בעבודות שירות.

עוד זקפתי לחובת הנאשם את העובדה שעד היום לא שילם את חוב המס. המדובר בנתון משמעותי בתיקי מס, שכן הבעת החרטה של עבריין מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס.

גם אם אצא מהנחה שהנאשם אינו יכול להסיר את המחדל מטעמים אובייקטיביים הנובעים ממצבו הכלכלי, עדיין אי הסרת המחדל פועלת לחובתו. ר' רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"אציין, בהקשר זה, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו כי את אי-הסרת המחדל מצידו של המבקש יש לשקול כשיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את הטעון כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את מחדלו."

יתרה מכך - חלק מחוב המס של הנאשמים נובע מסכומי מס אשר נגבו על ידם מלקוחותיהם. הנאשם היה אמור להעביר את המס אותו גבה לקופת המדינה, אך בחר להשאירו תחת ידו - ואינו יכול להשמע בטענה שכיום אינו יכול לשלמו.

ועם זאת, לאור הנסיבות המקלות ובהן חלוף הזמן, החרטה והשינוי שעשה הנאשם בחייו, ראיתי להשית עליו עונש הנמצא בצידו הנמוך של המתחם, ולא למצות עימו את הדין, למרות עברו המכביד ואי הסרת המחדלים. המנעות מהשתתף מאסר, כפי שביקש ב"כ הנאשם, אינה אפשרית בנסיבות הענין, שכן אין בה כדי לתת ביטוי לנזק אשר נגרם

לקופה הציבורית, בשל אי הסרת המחדל, ולצורך להרתיע מפני ביצוע עבירות דומות.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשמת מס' 1

קנס בסך 100 ש"ח. הקנס ישולם עד ליום 1.4.17.

נאשם מס' 2

- א. שמונה חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 26.3.17.
- ב. ששה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 15,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס יחולק ל- 15 תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.4.17 ויתר התשלומים עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר במגרש הרוסים בירושלים עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ז, 26 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.